

**Дубочинський М. М.**  
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету  
Миколаївський національний аграрний університет,  
м. Миколаїв, Україна*

## **Запровадження автоматизаційних процесів казначейського обслуговування в Україні**

Сьогодні, з метою закріплення інтеграційних позицій України у світовій спільноті відбувається цифровізація її економічних процесів, яка передбачає впровадження новітніх концепцій розвитку вітчизняної казначейської системи. Державна казначейська служба України є безпосереднім учасником управління потоками державних та місцевих фінансових ресурсів, а, також, кредитних і фінансових ризиків, підвищення рівня дієвості і ефективності функціонування казначейських органів сприяє забезпеченню платоспроможності і ліквідності, цільового використання бюджетних коштів, поліпшенню якості фінансових послуг, зниженню ризику операційних витрат, а як наслідок – підвищенню дохідності бюджету України. Так, тенденції розвитку сучасної розробки та освоєння комп'ютерних систем і їх програмного забезпечення відкривають для казначейської служби широкі можливості вдосконалення процесів виконання бюджетів різних рівнів, що обумовлює актуальність тематики даного дослідження.

Дослідженням питань автоматизації вітчизняного казначейства займалися такі вчені, як: Бурковська А. В. [1], Голинський Ю. О. [2], Корабахіна А. Ю. [1], Лункіна Т. І. [1], Луців Л. М. [2], Момот Т. В. [3], Скорик О. Ю. [4] та ін. У своїх працях науковці розкривають сутність і значення автоматизації казначейської системи, обґрунтовують сучасний механізм її впровадження, розкривають причинно-наслідкові зв'язки раціонального впровадження новітніх систем. Дана тема дослідження є актуальною і потребує подальшого вивчення.

Державну казначейську службу України можна представити як повноважного учасника бюджетного процесу, що функціонує як злагоджений механізм у роботі з концентрації бюджетних коштів в єдиній системі рахунків підпорядкованих структур, створюючи єдину інформаційну базу, готує фінансову та бюджетну звітність. Інформація, яку надає Казначейство України Уряду, дає змогу провести оцінку ефективності роботи органів державного управління з подальшим виявленням економічних наслідків бюджетної політики.

Звертаючи увагу на практику країн світу, можна виокремити два шляхи створення і розвитку інформаційних систем з управління суспільними фінансами, а саме такі як централізація, тобто формування за принципом максимально можливої уніфікації й інтеграції функціональних областей управління, і децентралізація, тобто використання локальних систем. Централізація спостерігається у країнах з функціонуючими інформаційними системами управління державними фінансами (Австрія, Канада, США,

Франція). Децентралізація лежить в основі інформаційної системи Великобританії [1,4].

Щодо України, то застосування автоматизації в казначействі сприятиме створенню єдиного інформаційного простору, який охопить усі функціональні області бюджетної сфери і всіх учасників бюджетного процесу. Основою формування єдиного інформаційного простору бюджетної сфери є повна автоматизація процесу касового виконання бюджету, що забезпечить оптимізацію комплексного бюджетного обліку, фінансового контролю і ефективного управління державними фінансовими ресурсами.

Головним призначенням автоматизації казначейства є забезпечення узгодженості під час взаємодії казначейських органів усіх рівнів між собою та з іншими учасниками бюджетного процесу, прискорення інформаційного забезпечення, організація системи зв'язку і централізованої передачі даних. Сьогодні в автоматизованих інформаційних системах казначейства окремо формується інформація, пов'язана з рухом грошових і негрошових потоків. Відбувається їх відображення в інформаційній системі, тобто автоматизована обробка даних грошових і не грошових потоків є вирішальним фактором зростання рівня оперативності, аналітичності і достовірності інформації про стан і рух бюджетних ресурсів [2].

Під час побудови моделі автоматизованого управління казначейською системою вирішується кілька завдань, які дають змогу досягти зазначеної мети – результатів виконання бюджетів (рис. 1).



Рисунок 1 – **Модель автоматизації інформаційної системи казначейства**

Джерело: розроблено автором за матеріалами [3,4]

Автоматизовані інформаційні системи, використання яких відбувається нині в системі казначейства, постійно удосконалюється, що пов'язано з появою більш модернізованих програм. Це дає змогу проводити повноцінне реагування на вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, забезпечувати ефективно управління фінансовими ресурсами держави.

Сьогодні, технологічні інновації дають змогу використовувати широкий спектр інструментів. Серед них можна виокремити Distributed Ledger Technology (DLT), технологія Blockchain або інші рішення, які направлені на забезпечення виконання завдань і функцій органів державної влади і місцевого самоврядування впродовж бюджетного періоду. Технологія розподілених реєстрів (Distributed ledger technology, DLT) представляє собою інтегровану технологію зберігання інформації, ключовими особливостями якої є спільне використання і синхронізація цифрових даних відповідно до алгоритму консенсусу. Крім того, вона містить географічний розподіл рівнозначних копій в різних точках по всьому світу за відсутності центрального адміністратора. Блокчейн представляє собою технологію з розподілення баз даних, що дозволяє створювати цифровий реєстр транзакцій і ділитися ними всередині розподіленої мережі пристроїв. Завдяки використанню крипто-графії, кожен учасник мережі управляє реєстром без централізованого адміністрування. Вони використовують незалежні комп'ютери (ноди, вузли) для запису, спільного використання та синхронізації транзакцій в своїх відповідних електронних леджерах (реєстрах) [3].

Таким чином, підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок про те, що впровадження сучасних інформаційних технологій у казначейське обслуговування є необхідністю, що сприяє створенню якісно нових форм організації діяльності органів Державної казначейської служби України.

#### Список використаних джерел:

1. Бурковська А. В., Лункіна Т. І., Корабахіна А. Ю. Вплив фінансової децентралізації на суспільно-економічний розвиток регіонів України. URL : [http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2002/1/Стаття\\_Бурковська%2C%20Лункіна%2C%20Корабахіна.pdf](http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2002/1/Стаття_Бурковська%2C%20Лункіна%2C%20Корабахіна.pdf) (дата звернення: 27.10.2019).
2. Голинський Ю. О., Луців Л. М. Модернізація інформаційної системи казначейського обслуговування бюджетів. *Наук. вісник ХДУ*. 2015. №15. С. 149-152.
3. Момот Т. В., Крайвська І. А., Крайвський Б. Б., Тумієтто Д. Бюджетна безпека в умовах реформування системи управління державними фінансами в Україні : виклики та протиріччя. *Комунальне господарство міст*. 2018. Вип. 6(145). С. 54-61.
4. Скорик О. О. Інформаційні технології системи казначейського обслуговування: сучасний стан та перспективи їх удосконалення. *Державне управління: удосконалення і розвиток*. 2018. №28. С. 682-687.

Науковий керівник: **Боднар О. А.**,  
канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування  
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна